

הַלְבוֹת עֲרָכִים וְחֲרָמִים פֶּרֶק ב

א. הָאוֹמֵר עֶרֶךְ יָדִי אוֹ רִגְלִי אוֹ עֵינִי עָלַי, אוֹ שֹׁאֵמֵר עֶרֶךְ יָד זֶה אוֹ עֵינָיו עָלַי לֹא אָמַר כָּלוּם. עֶרֶךְ לְבִי אוֹ כְּבִדִּי עָלַי, אוֹ עֶרֶךְ לְבֹ אוֹ כְּבִדּוֹ שֶׁלְּפָלוֹנִי עָלַי נוֹתֵן עֶרֶךְ כָּלוּ; וְכֵן כָּל אֶבֶר שֹׁאֵם יִנָּטֵל מִן הַחִי, יָמוּת אִם אָמַר עֲרָכּוֹ עָלַי, נוֹתֵן עֶרֶךְ כָּלוּ. אָמַר חֲצִי עֲרָכִי עָלַי, נוֹתֵן חֲצִי עֲרָכּוֹ; עֶרֶךְ חֲצִי עָלַי נוֹתֵן עֶרֶךְ כָּלוּ, שֹׁאֵי אִפְשָׁר שֶׁיִּנָּטֵל חֲצִיו וַיִּחְיֶה.

ב. הָאוֹמֵר דָּמִי יָדִי עָלַי, אוֹ דָּמִי יָד פָּלוֹנִי עָלַי שְׁמִין אוֹתּוֹ כֶּמֶה הוּא שׁוֹוֶה בִּיד, וְכֶמֶה הוּא שׁוֹוֶה בְּלֹא יָד; וְנוֹתֵן לְהִקְדָּשׁ. כִּיצַד: אִם נִמְכָּר הוּא כָּלוּ, יִשְׁוֶה חֲמִשִּׁים, וְאִם יִמְכָּר חוּץ מִיָּדוֹ שֶׁתִּשְׁאָר יָדוֹ זֶה לְבַעֲלָיו וְלֹא יִהְיֶה לְלוֹקַח בָּהּ כָּלוּם, יִשְׁוֶה אַרְבָּעִים נִמְצָא זֶה יִתְחַיֵּב לְשַׁלֵּם לְהִקְדָּשׁ עֲשָׂרָה. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה.

ג. הָאוֹמֵר דָּמִי רֹאשִׁי אוֹ כְּבִדִּי עָלַי, אוֹ דָּמִי רֹאשׁוֹ אוֹ לְבֹ שֶׁלְּפָלוֹנִי עָלַי נוֹתֵן דָּמִי כָּלוּ. וְכֵן הָאוֹמֵר דָּמִי חֲצִי עָלַי, נוֹתֵן דָּמִי כָּלוּ; אֲבָל הָאוֹמֵר חֲצִי דָּמִי עָלַי, נוֹתֵן חֲצִי דָּמָיו.

ד. הָאוֹמֵר מִשְׁקָלִי עָלַי, אוֹ מִשְׁקָל פָּלוֹנִי נוֹתֵן מִשְׁקָלוֹ: אִם כֶּסֶף, כֶּסֶף, וְאִם זָהָב, זָהָב כֶּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ. אָמַר מִשְׁקָל יָדִי, אוֹ רִגְלִי עָלַי רוֹאִין כֶּמֶה הִיא רְאוּיָה לְשִׁקָּל, וְנוֹתֵן מִמִּין שֶׁפָּרַשׁ. וְעַד הַיֵּכֶן הִיא הֵיד לְעִנּוּן זֶה, עַד הָאֲצִיל; וְהִרְגֵּל, עַד הָאֲרַכָּבָה: לְפִי שְׁבַנְדָּרִים, הוֹלְכִין אַחֵר לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם.

ה. הָאוֹמֵר קוֹמָתִי עָלַי, כֶּסֶף אוֹ זָהָב נוֹתֵן שְׂרָבִיט שֶׁאֵינוֹ נִכְפָּף מְלֹא קוֹמָתּוֹ, מִמִּין שֶׁפָּרַשׁ; אָמַר מְלֹא קוֹמָתִי עָלַי נוֹתֵן אֶפְלוֹ שְׂרָבִיט הַנִּכְפָּף, מִמִּין שֶׁפָּרַשׁ.

ו. הָאוֹמֵר מִשְׁקָלִי עָלַי, וְלֹא פָּרַשׁ מֵאִיזָה מִין אִם הָיָה עֹשִׂיר בְּיוֹתֵר, וְנִתְפָּן לְמִתְנָה מְרַבָּה נוֹתֵן מִשְׁקָלוֹ זָהָב; וְהוּא הַדִּין בְּאוֹמֵר מִשְׁקָל יָדִי אוֹ רִגְלִי אוֹ קוֹמָתִי עָלַי, וְלֹא פָּרַשׁ מֵאִיזָה מִין נוֹתֵן זָהָב. וְאִם אֵינוֹ מְפָלֵג בַּעֲשִׂירוֹת נוֹתֵן מִשְׁקָלוֹ אוֹ מִשְׁקָל יָדוֹ מִדְּבָרִים שֶׁדִּרְכָּן לְהִשְׁקָל בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, אֶפְלוֹ פְּרוֹת; וְכֵן נוֹתֵן שְׂרָבִיט מְלֹא קוֹמָתּוֹ, אֶפְלוֹ שְׁלֻעֵץ: הַכֹּל לְפִי מְמוֹנוֹ, וְדַעְתּוֹ.

ז. הָאוֹמֵר עֲמָדִי עָלַי, יְשִׁיבָתִי עָלַי, אוֹ מְקוֹם יְשִׁיבָתִי עָלַי, רַחְבִּי עָלַי, עֲבִי עָלַי, הִקְפִּי עָלַי כָּל אֵלּוֹ סִפֵּק, וּמִבִּיא לְפִי מְמוֹנוֹ: עַד שִׁיאֵמַר, לֹא כֵךְ נִתְכַּוְּנָתִי. וְאִם מֵת, יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין פָּחוֹת שְׁבַלְשׁוֹנוֹת.

ח. הָאוֹמֵר הָרִי עָלַי מִטְבַּע כֶּסֶף, לֹא יִפְחַת מִדינָר כֶּסֶף; מִטְבַּע נַחֲשֶׁת, לֹא יִפְחַת מִמַּעֲה כֶּסֶף. הָרִי עָלַי בְּרוֹזֵל, לֹא יִפְחַת מֵאֲמָה עַל אֲמָה לְכֻלָּה עוֹרֵב שֶׁהָיָה בַּמִּקְדָּשׁ לְמַעֲלָה בְּגַג הַהִיכָל, כֶּמוֹ שִׁיתְבָּאֵר בַּמִּקְדָּשׁ.

ט. הָאוֹמֵר הָרִי עָלַי כֶּסֶף אוֹ זָהָב, וְלֹא הַזְכִּיר מִטְבַּע יָבִיא לְשׁוֹן שְׁלֹכְסָף אוֹ שְׁלֹזָהָב: יִהְיֶה מִשְׁקָלָהּ כְּדִי שִׁיאֵמַר, לֹא עַד כֵךְ נִתְכַּוְּנָתִי. וְכֵן אִם פָּרַשׁ הַמִּשְׁקָל, וְשָׁכַח כֶּמֶה פָּרַשׁ יָבִיא עַד שִׁיאֵמַר, לֹא עַד כֵךְ נִתְכַּוְּנָתִי.

י. אֶחָד הָאוֹמֵר דָּמִי עָלַי, אוֹ דָּמִי פָּלוֹנִי עָלַי, אוֹ הָאוֹמֵר הָרִי עָלַי מִנָּה, אוֹ חֲמִשִּׁים, אוֹ כֶּסֶף, אוֹ זָהָב הַכֹּל, הֵן הַנִּקְרָאִין חֲיִבֵּי דָמִים; וְהַדָּמִים וְהָעֲרָכִים לְבִדָּק הַבֵּית, כֶּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

יא. שְׁתֵּי לְשָׁכוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ אַחַת לְשִׁפְתַּי חֲשִׁיִּים, וְאַחַת

לשֹׁכֶת הַכִּלִּים : לְשֹׁכֶת חֲשִׁיִּים יֵרָאִי חֲטָא נֹתֵנִין לְתוֹכָהּ בַּחֲשָׁאִי, וְעֲנִיִּים בְּנֵי טוֹבִים מִתְּפָרְנִסִּין מִמָּנָה בַּחֲשָׁאִי. לְשֹׁכֶת הַכִּלִּים כָּל מִי שֶׁהִתְנַדֵּב כָּלִי זֹרְקוֹ לְתוֹכָהּ, וְאַחַת לְשִׁלוּשִׁים יוֹם הַגְזָפְרִין פּוֹתְחִין אוֹתָהּ : כָּל כָּלִי שֶׁנִּמְצָא בּוֹ צֶרֶךְ לְבָדֵק הַבֵּית, מְנִיחִין אוֹתוֹ ; וְהַשָּׂאֵר נִמְכָּרִין, וְדִמְיָהֶן נוֹפְלִין לְלִשְׁכַת בֶּדֶק הַבֵּית.

יב. הַצָּרְכוֹ לְקַדְּשֵׁי מִזְבֵּחַ, וְלֹא הַסְפִיקָה לָהֶן תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה מוֹצִיאִין אֶת הָרָאוּי לָהֶן מְקַדְּשֵׁי בֶּדֶק הַבֵּית ; אֲבָל אִם הַצָּרְכוֹ לְבָדֵק הַבֵּית, וְלֹא מִצָּאוּ בְּלִשְׁכַת בֶּדֶק הַבֵּית דְּבַר הַמְּסַפֵּק לָהֶן אֵין מוֹצִיאִין אֶת הָרָאוּי לָהֶן מְקַדְּשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ.

הַלְבוֹת עֲרָכִים וְחֶרְמִים פָּרָק ג

א. הַמַּעֲרִיךְ אֶת הַפָּחוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים, וְלֹא עָמַד בְּדִין עַד שֶׁהָיָה יֹתֵר עַל עֶשְׂרִים אֵינוֹ נֹתֵן אֲלָא עֶרֶךְ פָּחוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים : שְׂאִין הָעֶרֶךְ אֲלָא בְּזִמְן הָעֶרֶךְ, לֹא בְּזִמְן הַהֶעֱמָדָה בְּדִין.

ב. כָּל הָעֲרָכִים הַקְּצוּבִין בַּתּוֹרָה הֵן שְׁנוֹתֵן הַמַּעֲרִיךְ, אִם הָיָה עֲשִׂיר ; אֲבָל אִם הָיָה עָנִי, וְאֵין יָדוֹ מִשְׁגָּת נֹתֵן כָּל הַנִּמְצָא בְּיָדוֹ אֶפְלוֹ סֵלַע אֶחָד, וְנִפְטָר : שְׁנֵאמַר "וְאִם-מָךְ הוּא, מַעֲרֹכְךָ . . . עַל-פִּי, אֲשֶׁר תִּשְׁיַג יָד הַנִּדָּר" (ויקרא כז, ח).

ג. וּמִנֵּיין שֶׁהוּא נֹתֵן אֶפְלוֹ סֵלַע אֶחָד, אִם אֵין לוֹ אֲלָא סֵלַע : שְׁנֵאמַר "וְכָל-עֲרֹכְךָ יִהְיֶה, בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ" (ויקרא כז, כה) הֵא לְמַדָּתָ שְׂאִין בְּעֲרָכִים פָּחוֹת מִסֵּלַע, וְלֹא יוֹתֵר עַל חֲמִשִּׁים.

ד. הָרִי שֶׁלֹּא נִמְצָא בְּיָדוֹ אֶפְלוֹ סֵלַע אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ פָּחוֹת מִסֵּלַע, אֲלָא יִשָּׂאֵר הַכֹּל עָלָיו חוּב ; וְאִם מִצָּאָהּ יָדוֹ, וְהָעֲשִׂיר יִתֵּן עֶרֶךְ שָׁלֹם הַקְּצוּב בַּתּוֹרָה.

ה. עֲשִׂיר שֶׁהָעֶרֶךְ וְהָעָנִי, אוֹ שֶׁהָעֶרֶךְ כִּשְׁהוּא עָנִי וְהָעֲשִׂיר הָרִי זֶה חֵיב בְּעֶרֶךְ עֲשִׂיר ; אֲבָל אִם הָעֶרֶךְ כִּשְׁהוּא עָנִי, וְהָעֲשִׂיר וְחֹזֵר וְהָעָנִי נֹתֵן עֶרֶךְ עָנִי.

ו. עֲשִׂיר שְׂאֵמַר עֲרָכִי עָלִי, אוֹ עֶרֶךְ פְּלוֹנִי עָלִי, וְשָׁמַע הָעָנִי וְאָמַר, מָה שְׂאֵמַר זֶה עָלִי הָרִי הָעָנִי חֵיב בְּעֶרֶךְ עֲשִׂיר, שֶׁהוּא עֶרֶךְ שָׁלֹם ; אֲבָל עָנִי שֶׁהָעֶרֶךְ אֶת הָעֲשִׂיר, וְאָמַר עֶרֶךְ זֶה עָלִי אֵינוֹ חֵיב אֲלָא בְּעֶרֶךְ עָנִי, שֶׁהוּא כְּפִי אֲשֶׁר תִּשְׁיַג יָדוֹ.

ז. מָה בֵּין הַחֵיב בְּעֶרֶךְ עָנִי, לְהַחֲיִב בְּעֶרֶךְ עֲשִׂיר שֶׁהוּא הָעֶרֶךְ הַקְּצוּב כָּלוֹ : שֶׁהַחֲיִב בְּעֶרֶךְ עָנִי שֶׁלִּקְחוֹ מִמֶּנּוּ כָּל מָה שֶׁיָּדוֹ מִשְׁגָּת אֶפְלוֹ סֵלַע אֶחָד, וְאַחֵר כֵּךְ הָעֲשִׂיר אֵינוֹ חֵיב לְשָׁלֹם ; וְאִם הָיָה חֵיב בְּעֶרֶךְ עֲשִׂיר יִשָּׂאֵר שָׂאֵר הָעֶרֶךְ חוּב עָלָיו, עַד שִׁיעֲשִׂיר וַיִּשְׁלֹם הָעֶרֶךְ שֶׁעָלָיו.

ח. הַמַּפְרֵשׁ אֶת הָעֶרֶךְ וְאָמַר, עֲרָכִי עָלִי חֲמִשִּׁים סֵלָעִים, אוֹ עֶרֶךְ פְּלוֹנִית עָלִי שְׁלוּשִׁים סֵלָעִים אֵינוֹ נִדּוֹן בְּהֶשֶׁג יָד ; אֲלָא לוֹקְחִין כָּל הַנִּמְצָא בְּיָדוֹ, וְהַשָּׂאֵר עָלָיו חוּב עַד שִׁיעֲשִׂיר וַיִּתֵּן.

ט. וְכֵן הָאוֹמֵר דָּמִי עָלִי, אוֹ דָּמִי פְּלוֹנִי עָלִי אֵינוֹ נִדּוֹן בְּהֶשֶׁג יָד : שְׁחִיבֵי דָמִים, הָרִי פָּרְשׁוֹ נִדָּרִין ; וְהָרִי הֵן כְּמִי שְׂאֵמַר מָנָה עָלִי הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא חֵיב לִתֵּן מָנָה גָּמוּר.

י. הָאוֹמֵר הָרִי עָלִי עֶרֶךְ סֵתֶם, וְלֹא פָּרֵשׁ אֵינוֹ כְּמַפְרֵשׁ שְׁלוּשָׁה שְׁקָלִים, אֲלָא נִדּוֹן בְּהֶשֶׁג יָד כִּשְׂאֵר הַמַּעֲרִיכִין.

יא. האומר ערכי עלי, וחזר ואמר ערכי עלי, והיו בידו עשר סלעים, ונתן תשע לשניה, וסלע לראשונה יצא ידי שתייהן, שהערכים לא כחובות הן: שאף על פי שכל מה שבדו משעבד לראשונה הקדש מאחר, מה שגבה גבה.

יב. אבל אם נתן תשע לראשונה, ואחת לשניה: ידי שניה יצא שהרי כשנתן הסלע, לא נשאר בידו כלום; והרי אין ידו משגת. וידי הראשונה לא יצא שהרי כל מה שבדו משעבד לראשונה, וכשנתן התשע נשאר לו סלע ולא נתנו; והרי לא נתן כל מה שידו משגת. לפיכך ישאר עליו שאר ערך ראשון, עד שיעשיר וישלם.

יג. האומר שני ערכי עלי, ולא היה בידו אלא פחות מכדי שני ערכים הרי הדבר ספק: אם נתפס לשניהן, ונותן חצי מה שיש לו לערך אחד וחציו לערך השני ויפטר, או יתן ערך אחד מהן שלם או כל הנמצא בידו באחד מהן, וישאר הערך האחר עליו חוב עד שיתן אותו בעניות או בעשירות כפי השג ידו.

יד. המפריש ערכו או דמיו, ואבדו או נגנבו אף על פי שלא אמר עלי חיוב אחריותן חיב באחריותן, עד שיגיעו ליד הגזבר: שנאמר "ונתן את-הערבך ביום ההוא, קדש לה'" (ויקרא כז, כג) הרי הן חלין אף על פי שהפרישן, עד שיגיעו ליד הגזבר.

טו. חיבי ערכים ודמים ממשפנין אותן, ולוקחין מהן בעל כרחן מה שנדרו; ואין חיבין להחזיר להם המשכון, ביום או בלילה. ומוכרין כל הנמצא להם מן הקרקע, ומן המטלטלין, מכסות, וכלי תשמיש הבית, ועבדים, ובהמה; ונפרעין מן הכל.

טז. ואין מוכרין לא כסות אשתו, ולא כסות בנו, ולא בגדים שצבען לשמן, ולא סנדלים חדשים שלקחן לשמן; וכן המקדיש כל נכסיו, לא הקדיש את אלו.

יז. ונותנין לו מפל נכסיו לזה שיש עליו ערכים או דמים או שהקדיש מנה לבדק הבית, ואין לו: נותנין לו תפלין שלראש ושליד, וסנדלין, ומטה לישוב עליה, ומטה ומצע הראויין לו לישן עליהן; ואם היה עני, נותנין לו מטה ומפץ לישן עליו.

יח. ונותנין לו מזון שלושים יום, וכסות שנים עשר חדש לו לבדו; אבל לא לאשתו ובניו, אף על פי שהוא חיב במזונותיהן ובכסותן. ואין נותנין לו אלא כסות הראויה לו. היו עליו כלי משי, ובגדים מזהבין מעבירין אותן מעליו, ונותנין לו כסות הראויה לאיש כמותו לחל; אבל לא לשבתות וימים טובים.

יט. ואם היה אמן נותנין לו שני כלי אמנות, מפל מין ומין. פיצד: אם היה חרש, נותנין לו שני מעצדין ושתי מגרות. היו לו כלים מרבין ממין אחד, ומועטין ממין שני אין מוכרין מן המרבין, ולוקחין לו מן המועט, אלא נותנין לו שני כלים מן המרבין, וכל שיש לו מן המועט.

כ. היה חמר או אפר אין נותנין לו בהמתו, אף על פי שאין לו מזונות אלא ממנה; היה ספן אין נותנין לו ספינתו, אלא ימכר הכל.

כא. היה בנכסים בהמה ועבדים ומרגליות, ואמרו התגרים, אם ילקח לעבד זה כסות בשלושים משביח הוא מאה, ופרה זו

אם תמתינו בה לאטלים משבחת עשרה, ומרגלית זו אם מעלין אותה למקום פלוני תשוה ממון רב וכאן אינה שווה אלא מעט אין שומעין לה.

כב. אלא פיצד עושין: מוכרין הכל במקומו ובשעתו, כמה שהוא, שנאמר "ונתן את-הערבך ביום ההוא, קדש לה" (ויקרא כז, כג), לרבות כל דבר שלהקדש שאין מפרכסין אותו, ואין ממתינין בו לשוק, ולא מוליכין אותו ממקום למקום. אין להקדש, אלא מקומו ושעתו.

כג. במה דברים אמורים, במטלטלין ועבדים; אבל הקרקעות מכריזין עליהם ששים יום רצופין בבקר ובערב, ואחר כך מוכרין אותן.

הלכות ערכים וחרמים פרק ד

א. שדה שירשה אדם ממורישיו, היא הנקראת שדה אחזה; ושדה שלקחה או זכה בה, היא הנקראת שדה מקנה. והמקדיש שדה אחזתו מודדין אותה, וערפה הוא הערך הקצוב בתורה.

ב. וכמה הוא: כל מקום שראוי לזרע בו חמר שעורים, יזרענו ביד ולא יקרב זריעתו ולא ירחיק אותה ערכו חמשים שקל לכל שני יובל, ואין שנת יובל מן המנין. ואחד המקדיש שדה טובה, שאין בכל ארץ ישראל פמותה, או שדה רעה, שאין פמותה לרע כזה מעריכין אותה.

ג. כבר בארנו בהלכות שקלים שהשקל האמור בתורה, הוא הנקרא סלע בלשון חכמים; והגרה האמורה בתורה, היא המעה בדברי חכמים. והוסיפו על השקל, ועשו אותו סלע; והסלע ארבעה דינרין, והדינר שש מעין, והמעה שני פנדיונים. נמצא לכל שנה, סלע ופנדיון: שאף על פי שהסלע שמונה וארבעים פנדיון כשיתן הפנדיונות לקח סלע מן השלחני, נותן תשעה וארבעים.

ד. החמר הוא הפור, והוא שני לתכין; והלתך, חמש עשרה סאין. נמצא החמר שלושים סאה שהן עשר איפות, כל שלוש סאין איפה. וכבר בארנו בהלכות שבת, שהמקום שיש בשבורו חמשים אמה על חמשים אמה, הוא בית סאה, והוא מזרע סאה.

ה. נמצאת למד, שהמקום שיש בשבורו חמשה ושבעים אלף אמה, שהוא ברבוע מאתיים ארבע ושבעים אמות על מאתיים ארבע ושבעים אמות בקרוב הוא בית פור, והוא "זרע חמר שערים" (ויקרא כז, טז).

ו. פיצד דרך החשבון בערכי שדות: הרי שהקדיש שדה אחזתו, ונשאר ליובל שמונה שנים חוץ משנת היובל שאינה בחשבון כמו שבארנו כל הרוצה לפדותה מיד ההקדש, נותן לכל "זרע חמר שערים" (ויקרא כז, טז) שמונה סלעים ושמונה פנדיונות; ואם רצו הבעלים לפדותה, נותנין עשר סלעים ועשרה פנדיונות, לפי שהן מוסיפין חמש.

ז. וכן כל חמש האמור בתורה, צריך שיהיה הקרן עם התוספת

חמשה נמצא שהוסיף רביע הקרן; וכן אם פדת אשתו שלמקדיש, או אחד מיורשיו הרי אלו מוסיפין חמש.

ח. נשאר ליובל ארבע שנים, נותן הפודה ארבע סלעים וארבעה פנדיונות לכל חמר; ואם הבעלים פדו אותה, נותנין חמש. וכן לפי חשבון זה, סלע ופנדיון לכל שנה. ואינו נותן שנה בשנה, אלא נותן הכל כאחד.

ט. נשאר בינו ובין היובל שנה, אינו יכול לתן סלע ופנדיון לפדותה שנאמר "וחשב-לו הפהן . . . על-פי השנים הנותרת" (ויקרא כז, יח), אינה נפדית בגרעון כסף אלא קדם ליובל בשתי שנים או יותר. נשאר בינו ובין היובל שנה וחדשים אם רצה הגזבר לחשב החדשים שנה ויתן שני שקלים ושני פנדיונין לכל זרע חמר, הרי זה מתר: לפי שאין מחשבין חדשים להקדש, שנאמר "על-פי השנים הנותרת" שנים אתה מחשב להקדש, ואין אתה מחשב חדשים.

י. לפיכך אין ראוי לאדם להקדיש שדהו, לפני היובל בפחות משתי שנים. ואם הקדישה הרי זו מקדשת, ואינה נפדית בגרעון כסף: אלא אם רצה הפודה לתן חמשים שקל לכל חמר, פודה אותה; ואם לא פדיה, הרי זו יוצאה לכוהנים ביובל כמו שיתבאר.

יא. הקדיש שדהו בשנת היובל עצמה, אינה מקדשת. וכוהן ולוי שהקדישו בשנת היובל עצמה, הרי זו מקדשת: כשם שגואלין לעולם, כך מקדישין לעולם.

יב. המקדיש את שדהו אחר היובל אינה נפדית בגרעון כסף עד שיגמר שנה אחר היובל, לפי שאין מחשבין חדשים להקדש; לפיכך אם רצה הפודה לתן חמשים שקל לכל זרע חמר הרי זה פודה אפלו ביום שאחר היובל, ואינו גורע כלום.

יג. כשמודדין, אין מודדין אלא מקומות הראויין לזריעה. היו שם סלעים גבוהים עשרה טפחים, או נקעים מלאים מים עמוקים עשרה טפחים אין נמדדין עמה; פחות מכאן, נמדדין עמה. היו בה מקומות נמוכות עשרה או יותר, ואין בהן מים נמדדין בפני עצמן, ומחשבין להן מה שראוי להן.

יד. היתה מלאה אילנות אף על פי שלא פרש, הרי הקדיש גם האילנות: שכל המקדיש, בעין יפה הוא מקדיש. ומחשבין את האילנות, בשוייהן; והקרקע מודדין אותה, ויהיה ערכה סלע ופנדיון לכל שנה ולכל זרע חמר, כמו שבארנו.

טו. המקדיש שדה שאינה ראויה לזריעה, והיא הנקראת טרשין פודין אותה בשויה; וכן המקדיש את האילנות בלבד, פודין אותן בשוייהן. היו האילנות שלושה אילנות לתוך בית סאה, ולא פרש שהאילנות בלבד הוא שהקדיש הרי זה הקדיש את הקרקע ואת האילנות שביניהן.

טז. אבל אם היו האילנות נטועות כל שלושה אילנות ביתר מבית סאה, או בפחות, או שהקדישן זה אחר זה הרי זה לא הקדיש את הקרקע, ולא את האילנות שביניהן. הקדיש האילנות, ואחר כך הקדיש את הקרקע פודה את האילנות בשוייהן, ואת הקרקע על פי מדתה.

יז. המקדיש שדה אחזתו, והגיע היובל ולא נפדית, אלא

הָרִי הִיא תַּחַת יַד הַהֶקְדֵּשׁ הַכּוֹהֲנִים נוֹתְנִין אֶת דְּמִיָּהּ, וְתִהְיֶה אַחְזָה לָּהֶן: שְׂאִין הֶקְדֵּשׁ יוֹצֵא בְּלֹא פְדִיּוֹן, וְאוֹתָן הַדָּמִים יִפְּלוּ לַהֶקְדֵּשׁ בְּדֶק הַבֵּית.

יח. גָּאֻלָּה הַמִּקְדִּישׁ קֹדֶם שְׂגִיעַ הַיּוֹבֵל הָרִי זֶה חוֹזֶרֶת לְבַעֲלֶיהָ, וְהַעֲרֵךְ שֶׁנֶּתַן יִפֹּל לְבֶדֶק הַבֵּית כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ; וְכֵן אִם גָּאֻלָּה בְּנוֹ שְׁלֹמֶקְדִּישׁ, הָרִי זֶה חוֹזֶרֶת לְאָבִיו בַּיּוֹבֵל. אָבִל אִם גָּאֻלָּה אוֹתָהּ בָּתּוּ, אוֹ שָׂאֵר קְרוֹבִיו, אוֹ נָכְרִי מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ אִם חֹזֵר הַמִּקְדִּישׁ וּגָאֻלָּה מִיָּדָן, חוֹזֶרֶת לוֹ לְעוֹלָם; וְאִם לֹא גָאֻלָּה מִיָּדָן, אֲלֹא הִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְהִיא תַּחַת יַד הַבֵּית אוֹ שָׂאֵר קְרוֹבִים אוֹ נָכְרִי הָרִי זֶה יוֹצֵאָה לַהֶקְדֵּשׁ, וְאֵינָהּ חוֹזֶרֶת לְבַעֲלֶיהָ לְעוֹלָם, אֲלֹא תִהְיֶה אַחְזָה לַכּוֹהֲנִים, שֶׁנֶּאֱמָר "וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצִאתוֹ בַּיּוֹבֵל . . . לַכֹּהֵן, תִּהְיֶה אַחְזָתוֹ" (ויקרא כז, כא).

יט. וְאִין הַכּוֹהֲנִים צְרִיכִין לַתֵּן דָּמִים, שֶׁכֹּכֵר נִפְדִּית מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ וְלָקַח עֶרְפָּה מֵאַחֵר; אֲלֹא תַּחֲזֹר לַכּוֹהֲנִים, כְּאִלּוּ הֵן בַּעֲלֶיהָ. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בִּישְׂרָאֵל. אָבִל אִם הִיא הַמִּקְדִּישׁ כּוֹהֵן אוֹ לֹוִי, הָרִי זֶה גּוֹאֵל לְעוֹלָם, וְאִפְּלוּ עָבַר עָלֶיהָ הַיּוֹבֵל וְלֹא נִפְדִּית מִן הַהֶקְדֵּשׁ, פּוֹדֶה אוֹתָהּ אַחֵר הַיּוֹבֵל שֶׁנֶּאֱמָר "גָּאֻלַּת עוֹלָם, תִּהְיֶה לָלוִים" (ויקרא כה, לב).

כ. הָאִשָּׁה שֶׁהִקְדִּישָׁה שָׂדֶה אַחְזָתָהּ, וּגָאֻלָּה בַּעֲלָהּ מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ, וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל, וְהִיא תַּחַת יָדֵי הַבַּעַל הָרִי הַדָּבָר סֶפֶק, אִם תַּחֲזֹר לָאִשָּׁה אוֹ תֵּצֵא לַכּוֹהֲנִים. לְפִיכָךְ אִם קִדְּמָה הָאִשָּׁה וְהַחֲזִיקָה בָּהּ אַחֵר הַיּוֹבֵל, אִין הַכּוֹהֲנִים יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָה; וְאִם קִדְּמוּ הַכּוֹהֲנִים וְהַחֲזִיקוּ, אֵינָהּ יְכוּלָה לְהוֹצִיא מִיָּדָם.

כא. הַמִּקְדִּישׁ שָׂדֶהּ, וּפְדָה אוֹתָהּ כּוֹהֵן מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ, וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל, וְהִיא תַּחַת יַד הַכּוֹהֵן לֹא יֵאמָר הוּאִיל וְהָרִי הִיא יוֹצֵאָה לַכּוֹהֲנִים, הָרִי הִיא תַּחַת יָדֵי וְזָכִיתִי בָּהּ: אֲלֹא יוֹצֵאָה לְכָל אַחֲיוֹ הַכּוֹהֲנִים.

כב. כְּשֶׁתֵּצֵא הַשָּׂדֶה לַכּוֹהֲנִים בַּיּוֹבֵל, תִּנָּתֵן לַכּוֹהֲנִים שְׁבַמ־שֹׁמֵר שֶׁפָּגַע בּוֹ הַיּוֹבֵל; וְאִם הִיא רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִיבֵל בַּשָּׂבֶת, שֶׁהָרִי מְשֹׁמֵר יוֹצֵא וּמְשֹׁמֵר נִכְנָס תִּנָּתֵן לְמְשֹׁמֵר הַיּוֹצֵא.

כג. הַמִּקְדִּישׁ אֶת הָאֵילָנוֹת, וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא פָדּוּ אוֹתָן אֵינָן יוֹצְאִין לַכּוֹהֲנִים: שֶׁנֶּאֱמָר "וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצִאתוֹ בַּיּוֹבֵל, קֹדֶשׁ" (ויקרא כז, כא), וְאִין לִי אֲלֹא שָׂדֶה. אָבִל הַמִּקְדִּישׁ אֶת הַטָּרְשִׁין, וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא פָדּוּ אוֹתָן הַבַּעֲלִים הָרִי אֵלּוּ יוֹצְאִין לַכּוֹהֲנִים: שֶׁנֶּאֱמָר "וְהָיָה הַשָּׂדֶה", וְזֶה שָׂדֶה נִקְרָאת.

כד. כִּיצַד דִּין מִקְדִּישׁ שָׂדֶה מִקְנָתוֹ: שְׁמִין אוֹתָהּ בְּדָמִיָּהּ, וְרוֹאִין בְּמָה הִיא שׁוּוֹה עַד הַיּוֹבֵל, וּפּוֹדֶה אוֹתָהּ כָּל מִי שִׁירְצָה; וְאִם פָּדָה אוֹתָהּ הַמִּקְדִּישׁ, אֵינּוּ מוֹסִיף חֲמֵשׁ. וּפְדִיּוֹנָהּ לְבֶדֶק הַבֵּית, כְּשֶׁאֵר עֲרֻכִים וְדָמִים. וְכִשְׂגִיעַ הַיּוֹבֵל, תַּחֲזֹר לְבַעֲלִים הָרֹאשׁוֹנִים שֶׁמְכָרוּהָ. בֵּין שְׁנִפְדִּית מִיַּד הַגִּזְבֹּר, וְהָרִי הִיא יוֹצֵאָה מִיַּד אַחֵר, בֵּין שֶׁלֹא נִפְדִּית, וְהָרִי הִיא יוֹצֵאָה מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ הָרִי זֶה חוֹזֶרֶת לְמוֹכֵר, וְאֵינָהּ יוֹצֵאָה לַכּוֹהֲנִים: שְׂאִין אָדָם מִקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁאֵינּוּ שְׁלוֹ.

כה. כָּל שָׂדֶה שֶׁשְּׁמִין אוֹתָהּ לַהֶקְדֵּשׁ לְמִכּוֹר אוֹתָהּ בְּדָמִיָּהּ, מְכַרִּיזִין עָלֶיהָ שְׁשִׁים יוֹם רְצוּפִין, בְּבִקְרָה בְּשַׁעַת הוֹצֵאת פּוֹעֲלִים,

וּבַעֲרֹב בְּשַׁעַת הַכְּנָסֶת פּוֹעֲלִים ; וּמִסִּימִין מְצָרֶיהָ, וְאוֹמְרִין כֶּךָ
הִיא יָפָה וּבְכֶךָ הִיא שׁוֹמָה, כָּל הָרוֹצֶה לָקַח יָבוֹא וַיִּקָּח.

כו. הַלּוֹקֵחַ שְׂדֵה מֵאָבִיו אוֹ מִשְׁאָר הַמּוֹרִישִׁין אוֹתוֹ, וְהַקְדִּישָׁה,
בֵּין שְׁהַקְדִּישָׁה אַחֵר מֵוֹת אָבִיו אוֹ מוֹרִישָׁיו, בֵּין שְׁהַקְדִּישָׁה
בְּחַיֵּי אָבִיו אוֹ שְׁאָר מוֹרִישָׁיו וְאַחֵר כֶּךָ מֵת אָבִיו אוֹ מוֹרִישָׁיו הָרִי
זוֹ כְּשֵׁדֶה אַחְזָה: שֶׁנֶּאֱמַר "וְאִם, אֶת־שְׂדֵה מִקְנָתוֹ, אֲשֶׁר, לֹא
מִשְׁדֵּה אַחְזָתוֹ" (ויקרא כז,כב), שְׂדֵה שְׂאִינָה רְאוּיָה לְהִיֹּת שְׂדֵה
אַחְזָה יֵצֵאת זֶה שְׂרָאוּיָה לוֹ לִירְשָׁה.